

**Міністерство освіти і науки
України**

**Одеський національний
політехнічний університет
Українсько-німецький інститут**

**Кафедра англійської філології та перекладу
Кафедра германських мов і перекладу**

**Херсонський державний університет
Кафедра перекладознавства та прикладної лінгвістики**

Magdeburg-Stendal University of Applied Sciences, Germany

Матеріали

I-ої Міжнародної науково-практичної конференції

**«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ
В НАУКОВОМУ І ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ»**

Місце проведення: Українсько-німецький інститут
Одеського національного політехнічного університету.
м. Одеса, проспект Шевченка, 1, корпус А

28-29 квітня 2020

Друкується за рішенням УНІ ОНПУ

**Матеріали I-ої Міжнародної науково-практичної конференції
«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В НАУКОВОМУ І ОСВІТНЬОМУ
ПРОСТОРІ» (28-29 квітня 2020, Українсько-німецький інститут
Одеського національного політехнічного університету)**

За загальною редакцією Т.І.Домброван

У збірнику вміщено результати актуальних досліджень, представлених у доповідях на I Міжнародній конференції з міжкультурної комунікації, яка відбулась 28-29 квітня 2020 р. в Українсько-німецькому інституті Одеського національного політехнічного університету.

Адресовано науковцям, аспірантам, студентам, а також усім, хто цікавиться сучасним станом розвитку філології.

ШАНОВНІ КОЛЕГИ І ДРУЗІ!

До Вашої уваги пропонується збірник матеріалів доповідей учасників І-ої Міжнародної науково-практичної конференції *МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В НАУКОВОМУ І ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ*, яка відбулась в Українсько-німецькому інституті Одеського національного політехнічного університету 28-29 квітня 2020 року. Конференція була організована сумісно з Херсонським державним університетом і за участю Відділу міжнародних зв'язків Інституту прикладних наук Магдебург-Штендаль (Німеччина).

В роботі конференції взяли активну участь як досвідчені вчені, так і молоді науковці, а також студенти закладів вищої освіти України.

У збірнику містяться тези доповідей 21 доктора наук, 33 кандидатів наук, 22 молодих науковців і аспірантів, 44 студентів.

Матеріали доповідей розміщено у п'яти розділах, що відповідають загальній тематиці відповідних секцій:

- ❖ *Мова в діалозі культур. Мова і картина світу.*
- ❖ *Мовна особистість в міжкультурній комунікації.*
- ❖ *Актуальні проблеми перекладу та міжкультурної комунікації.*
- ❖ *Професійна інішомовна підготовка в аспекті міжкультурної комунікації.*
- ❖ *Міжкультурна комунікація в різних функційних сферах.*

Кожний розділ розпочинається з публікацій докторів наук, професорів (за алфавітом), кандидатів наук, доцентів, молодих науковців і аспірантів. Завершують розділи наукові праці студентів, також розміщені за алфавітним принципом.

Сподіваємось, що представлені матеріали зацікавлять широкі кола дослідників і сприятимуть подальшим науковим пошукам у царині філології.

Оргкомітет конференції

ЗМІСТ

Секція 1. Мова в діалозі культур. Мова і картина світу

Бацевич Ф. С. <i>ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ «НЕПРИРОДНОЇ» НАРАТОЛОГІЇ</i>	10
Безугла Л.Р. <i>ІКОНІЧНІ ВИСЛОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ГУМОРИСТИЧНОГО ЕФЕКТУ В АНЕКДОТІ</i>	15
Домброван Т. І. <i>ЕВРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СИНЕРГЕТИКИ У ДОСЛІДЖЕННІ МОВНОЇ ДИНАМІКИ</i>	18
Макарук Л. Л. <i>МУЛЬТИМОДАЛЬНІ МОДУСИ ЯК ЗАСОБИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ АМЕРИКАНЦІВ ТА БРИТАНЦІВ</i>	21
Піхтовнікова Л. С. <i>STIL DER VERSFABEL ZWISCHEN DER AUFKLÄRUNG UND DEM 20. JAHRHUNDERT: DER FABELSTIL VON HEINRICH HEINE (auch synergetisch gesehen)</i>	23
Поповський А. М. <i>РУСИФІКАЦІЯ – СУРЖИК – ВУЛЬГАРИЗАЦІЯ В КОМУНІКАТИВНОМУ ДИСКУРСІ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ</i>	26
Потапенко С. И. <i>МАГІЯ ЧИСЕЛ В ЕПОХУ КОРОНАВИРУСА (на матеріалі англійського новостного сайту Би-Би-Си)</i>	32
Приходько Г.І. <i>СЕМАНТИКО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ ОЦІНКИ</i>	36
Гордій О. М. <i>ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИСЛІВ'ІВ ЯК КУЛЬТУРНО МАРКОВАНИХ ОДИНИЦЬ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ</i>	40
Луньова Т.В. <i>ЕКФРАСТИЧНИЙ ПРОСТІР СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ЕСЕ ПРО ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ПРОСТІР ЕКСПЛІКУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ СТЕРЕОТИПІВ: ЛІНГВОПОЕТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ</i>	44
Олейнікова Г. О., <i>ТЕКСТ ЯК ПРЕДМЕТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	48
Приходченко О.О. <i>ТИПОЛОГІЯ ПРОТИЛЕЖНОСТЕЙ: КОГНІТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА МОВНИЙ ВІЯВ</i>	51
Цапів А.О. <i>ОЛЬФАКЦІЙНІ ПЕРСОНАЖНІ ОБРАЗИ У ПОВІСТІ Р. ДАЛА «THE TWITS»</i>	53
Варецька О.О. <i>СТРАТЕГІЇ КРИТИКИ У НІМЕЦЬКОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ</i>	56
Гура В.М. <i>ТЕКСТ-ТИПОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФЕНТЕЗІ ЯК ЖАНРУ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ</i>	60
Іваненко Д.О. <i>ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ НАРАТИВІВ</i>	62
Лозанова Г.С. <i>МІСЦЕ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В МОВНОМУ ПРОСТОРІ СВІТУ</i>	64

Семенова А. <i>ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКУМУ (НА МАТЕРІАЛІ МЕДІАТЕКСТІВ)</i>	259
Сломінська К. М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ: СЕМІОТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	261
Ставицький Я.Р. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КІНОПЕРЕКЛАДУ: ВІДТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В ПЕРЕКЛАДІ ЧОРНОЇ КОМЕДІЇ</i>	265
Столярчук Д.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ АМЕРИКАНСЬКОГО СІТКОМУ «SCRUBS»)</i>	268
Терещенко Ю.Ю. <i>ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГАЗЕТНИХ ТЕКСТІВ</i>	270
Третьяк О.А. <i>ЕКВІВАЛЕНТИ ВИРАЖЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ У ПОЕЗІЇ ФРАНЦА ВЕРФЕЛЯ «DER MENSCH IST STUMM» В ПЕРЕКЛАДІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ</i>	273
Чикалова А. К. <i>ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ КОМІКСУ</i>	277

СЕКЦІЯ 4. Професійна іншомовна підготовка в аспекті міжкультурної комунікації

Бабелюк О. А. <i>HIGHER EDUCATION: FOCUS ON NEW CORE COMPETENCES</i>	280
Олександренко К. В. <i>ПРО ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН</i>	283
Білицька В. М. <i>МІЖКУЛЬТУРНІ МЕДІАТОРИ</i>	287
Гаман І.А. <i>ПУТІВНИКИ ПО ЗООПАРКУ У ФОРМУВАННІ ЖАНРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ</i>	289
Liubov Letiutcha, Olesia Skliarenko. <i>TO THE PROBLEM OF TRANSLATORS' TRAINING</i>	292
Mitina O. M. <i>LEVELS OF IMPROVING LANGUAGE TRAINING</i>	295
Ростомова Л. М. <i>ВИКОРИСТАННЯ РОЛЬОВИХ ІГОР ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗВО ІЗ ОСОБЛИВИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ</i>	297
Сердюк Н.Ю. <i>ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІНТЕГРАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ МИРНОГО СПІВІСНУВАННЯ</i>	301
Слободцова И. В. <i>АНГЛИЙСКИЕ ТЕРМИНЫ-СЛОВСОЧЕТАНИЯ В ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКЕ ЛОГИСТИКИ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА</i>	302
Куделіна О.Ю., Швелідзе Л.Д. <i>РОЛЬ ТЕКСТІВ У ФОРМУВАННІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В НЕМОВНОМУ ЗВО</i>	306
Берко Н. О. <i>ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМИ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ</i>	309

Литература

1. Гавриленко Т.Г. Ассимиляция заимствованных терминов в немецком языке. – М., 1995.
2. Гладун А.Я., Рогущина Ю.В. Онтологии в корпоративных системах. // «Корпоративные системы». - № 1. – 2006. – С. 18 – 32
3. Марчук Ю.Н. Основы терминографии. – М.: ЦИИ МГУ, 1992. – 76 с.
4. Родников А.Н. Логистика: терминологический словарь. – М.: Экономика, 1995
5. Arnzt R., Picht H., Mayer F. Einführung in die Terminologearbeit. – Hildesheim, Zürich, New York: Georg Olms Verlag, 2004. – 331 S.
6. Bär, J. A.: Fremdwortprobleme. Sprachsystematische und historische Aspekte. In: Der Sprachdienst 4/01 und 5/2001.
7. Broder Carstensen, fortgeführt von Ulrich Busse unter Mitarbeit von Regina Schmude. (3 Bde). Anglizismen-Wörterbuch: Der Einfluß des Englischen auf den deutschen Wortschatz nach 1945. Begründet von Berlin, New York. 2001.

РОЛЬ ТЕКСТІВ У ФОРМУВАННІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В НЕМОВНОМУ ЗВО

Куделіна О.Ю.,

старший викладач кафедри іноземних мов
Одеський державний екологічний університет

Швелідзе Л.Д.,

старший викладач кафедри мовної підготовки
Одеський державний університет внутрішніх справ

Міжкультурна компетенція та комунікативна компетенція виявляються тісно взаємопов'язаними, представляючи культуру та мову в якості базових елементів міжкультурної комунікативної компетенції. Остання, при цьому, трактується як здатність будувати відносини з представниками інших культур, як бажання досягти порозуміння в міжкультурних контактах вербальними та невербальними засобами. Велике значення при цьому мають автентичні ситуації міжкультурного спілкування, які передбачають введення в освітній процес певних «культурологічних» сюжетів. Безсумнівно, що останні, в умовах викладання іноземної мови в немовному ВНЗ, насамперед пов'язані з використанням автентичних матеріалів. Ми переконані в тому, що особливе місце серед автентичних матеріалів, що використовуються для формування міжкультурної комунікативної компетенції в немовному ВНЗ, займають тексти, оскільки саме текст є основною комунікативною одиницею та містить набір функцій, що відповідають статусу універсальної дидактичної

одиниці. Цінність тексту як одиниці навчання іноземній мові полягає не тільки в його здатності демонструвати шляхи актуалізації мовних одиниць у мовленні, виявляти текстоутворюючі потенції складових його одиниць або виступати в якості основи для формування іншомовних комунікативних навичок. Він передбачає зразковість і нормативність не тільки в мовному плані, але й соціокультурному.

Сьогодні очевидно, що саме текст втілює в собі культуру, опредметнює її, а тому може і повинен стати основною дидактичною одиницею в особистісно-орієнтованій, культурологічній парадигмі сучасної мовної освіти [1, с. 25].

В умовах дефіциту спілкування з носіями іншомовної культури використання «культурологічно навантажених» текстів виявляється єдиною можливістю створення відсутнього мовного соціокультурного середовища, єдиним способом розширити культурно-мовний простір учнів і забезпечити скільки завгодно довге перебування їх у цьому просторі [2, с. 74].

Ретельний відбір та адаптація текстів, що містять так званий культурологічний компонент, допомагає включити у зміст навчання тематику, що відображає ситуації реальної міжкультурної взаємодії майбутнього спеціаліста. В якості компонентів даного змісту можуть виступати, перш за все, наступні:

- сфери функціонування національної культури, що мають відношення до студентів різних спеціальностей (насамперед - соціальні);
- мікросфери функціонування національної культури: національно-побутова, сімейно-побутова, професійно-трудова тощо;
- теми спілкування як сукупність знань про функціонування національної культури в конкретній сфері та мікросфері [3, с. 16].

Безсумнівно, що обмежуватися простим включенням у навчальний процес тільки спеціально відібраних текстів та компонентів змісту навчання недостатньо для того, щоб досягти бажаного результату – становлення мовних навичок і вмінь, що дозволяють здійснювати міжкультурну комунікацію в рамках певних сфер і мікросфер функціонування культури.

Майбутній спеціаліст має володіти прийомами вилучення інформації з текстового матеріалу, допомагаючи здійсненню розуміння іншокультурного тексту на рівні змісту та його інтерпретації.

Навчити застосовувати ці прийоми в процесі роботи над текстом допомагають спеціальні завдання і вправи – ті, які активізують процес розуміння, спонукають оперувати текстом: здобувати нову інформацію, зіставляти, порівнювати і т. д.

Представляючи собою поєднання відомих форм роботи над текстом, дані завдання повинні відповідати декільком загальним вимогам, спрямованим на формування міжкультурної комунікативної компетенції, таким як: постановка певної задачі, співвіднесеної з кінцевою метою навчання (в даному випадку – з розвитком міжкультурної комунікативної компетенції); облік принципу контрастивності, що допомагає подолати культурологічну інтерференцію і дає можливість порівняльного вивчення мови та культури, здійснення контрастивного аналізу феноменів рідної та досліджуваної культури; виконання вправ проблемного характеру, що сприяють активізації розумової діяльності учнів, їх більшої залученості в навчальний процес [4, с. 88-89].

Досвід вказує на те, що використання таких завдань (насамперед, умовно-комунікативних і справді комунікативних) сприяє не тільки адекватному розумінню пропонованого тексту з відповідним витягом з нього культурологічної інформації. Студентам надається можливість висловити свої власні думки і почуття, задавшись питанням про чуже та незрозуміле. Вони самі вивчають зміст і відшукують відповіді на свої питання. Так робота над текстом, який має культурологічний зміст, перетворюється в один з ефективних шляхів формування міжкультурної комунікативної компетенції у майбутнього спеціаліста.

Література

1. Лагунова Н.А. К вопросу об информационных социокультурных ценностях современного аутентичного текста // Текст-2000: теория и практика. Междисциплинарные подходы: Материалы Всероссийской научной конференции. Часть 1. – Ижевск: Изд-во УдГУ, 2001. – с.24–26.
2. Мазунова Л.К. Текст как культурно-языковое пространство и единица обучения иностранному языку и культуре // Вестник Башкирского ун-та, 2001. - № 4. – с. 70–74.
3. Гусева А.В. Формирование социокультурной компетенции в процессе обучения устному иноязычному общению: Автореф. дисс....канд. пед. наук. – М., 2002. – 22 с.
4. Языковое образование 2005 – Языковое образование в вузе: Методическое пособие для преподавателей высшей школы, аспирантов и студентов / под ред. Колковой М.К., Комарова Ю.А.– СПб.: КАРО, 2005. –160 с.
5. Gudykunst W., Kim Y. Communicating with Strangers: An Approach to Intercultural Communication // Bridges not Walls / ed. John Stewart. – Boston, New-York: McGraw-Hill, 1997. – p.429 – 442.